

Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o Zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	ADRESY jednostek prowadzących dydaktykę: - ul. Ciołka 27, 01-445 Warszawa: Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych (NZJ) Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego (NZN) - ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa: Zakład Medycyny Laboratoryjnej (FW115) - ul. Oczki 8, 02-007 Warszawa: Zakład Pielęgniarstwa Nefrologicznego (NZM) - ul. Oczki 4, 02-007 Warszawa; Zakład Pielęgniarstwa Geriatrycznego (NZE) ADRESY jednostek, w których odbywają się zajęcia praktyczne: - ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa: Zakład Medycyny Laboratoryjnej (FW115) Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Nadciśnienia Tętniczego i Angiologii (1WS) Klinika Onkologii (II piętro, blok E); (2W11) - ul. Nowogrodzka 59, 02-006 Warszawa: Klinika Medycyny Transplantacyjnej, Nefrologii i Chorób Wewnętrznych (1W22) Klinika Immunologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych (1W21)

	- ul. Lindleya 4, 02-005 Warszawa Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii, Pawilon 3, Piętro I - Szpital Grochowski ul. Grenadierów 57/59 Warszawa Klinika Chorób Wewnętrznych WNoZ (NZW)
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	<i>Dr hab. n. med. Tomasz Kryczka (NZI)</i> <i>Dr hab. n. o zdr. Olga Ciepiela (FW115)</i> <i>Prof. dr hab. n. med. Bożena Czarkowska – Pączek (NZN)</i> <i>Prof. dr hab. n. med. Magdalena Durlik (1W22)</i> <i>Prof. dr hab. n. med. Zbigniew Gaciong (1WS)</i> <i>Prof. dr hab. n. med. Leszek Pączek (1W21)</i> <i>Prof. dr hab. n. med. Janusz Wyzgał (NZM)</i> <i>Dr hab. n. med. Michał Łodyga (NZW)</i> <i>Prof. dr hab. n. med. Rafał Stec (2W11)</i> <i>Dr hab. n. o zdr. Łukasz Czyżewski (NZE)</i>
Koordynator przedmiotu	<i>Dr hab. n. med. Tomasz Kryczka</i> <i>Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych (NZI)</i> <i>ul. Ciołka 27, 01-445 Warszawa</i> <i>e-mail: tomasz.kryczka@wum.edu.pl</i>
Osoba odpowiedzialna za sylabus	<i>Dr hab. n. med. Tomasz Kryczka</i>
Prowadzący zajęcia	<i>Dr hab. n. med. Tomasz Kryczka (NZI)</i> <i>Dr n. o zdr. Anna Izik (NZI)</i> <i>Mgr analityki med. Anna Kukieła (FW115)</i> <i>Mgr analityki med. Agnieszka Wiśniewska (FW115)</i> <i>Dr n. med. Marzena Iwanowska (FW115)</i> <i>Mgr analityki med. Monika Paskudzka (FW115)</i> <i>Prof. Janusz Wyzgał (NZM)</i> <i>Mgr piel. Magdalena Szymańska (NZM)</i> <i>Mgr piel. Dorota Krówczyńska (NZM)</i> <i>Mgr piel. Tomasz Danielewicz (NZM)</i> <i>Mgr piel. Mariola Kmiećcka (NZM)</i> <i>Dr n. o zdr., mgr piel. Natalia Sak-Dankosky (NZN)</i> <i>Mgr piel. Danuta Żochowska (NZN)</i> <i>Mgr piel. Renata Sowińska (NZN)</i> <i>Dr n. o zdr., mgr piel. Michał Dąbrowski (NZN)</i> <i>Dr n. med. i n. o zdr., mgr piel. Karolina Kruszewska (NZN)</i> <i>Dr n. o zdr., mgr piel. Patrycja Zajęc (NZN)</i> <i>Mgr piel. Katarzyna Lis (NZN)</i> <i>Mgr piel. Agnieszka Bukszowany (NZN)</i> <i>Dr n. o zdr. Anna Zera (NZW)</i> <i>Dr n. o zdr. Magdalena Musioł (NZW)</i> <i>Mgr piel. Barbara Majchrzak (NZN)</i> <i>Mgr piel. Magdalena Rodek (NZN)</i> <i>Dr hab. n. o zdr. Łukasz Czyżewski (NZM)</i> <i>piel Michał Brzostek (NZM)</i> <i>mgr. piel. Anna Jończyk (NZM)</i> <i>dr hab. n. o zdr. Łukasz Czyżewski (NZE)</i>

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok, Semestr II (letni) II rok, Semestr III,IV (zimowy i letni)	Liczba punktów ECTS	14.00
------------------------------	---	----------------------------	-------

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	<u>Całościowo: 60 godzin</u> I rok: 30 (w tym 24 godziny w e-learningu) II rok: 30 (w tym 24 godziny w e-learningu)	2.0
seminarium (S)	<u>Całościowo: 30 godzin</u> I rok: 5 godzin II rok: 25 godz.	3.0
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)	<i>patrz: Wykłady (48 godzin)</i>	
zajęcia praktyczne (ZP)	<u>Całościowo: 120 godzin</u> -I rok: 40 godz. (w tym 8 godz. w CSM) -II rok: 80 godz (w tym 16 godz. w CSM)	4.0
praktyka zawodowa (PZ)	<u>Całościowo: 120 godzin</u> -I rok: 80 godz. -II rok: 40 godz	4.0
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	35	1.0

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poznanie patofizjologii, objawów klinicznych, metod rozpoznawania oraz powikłań schorzeń somatycznych u człowieka dorosłego.
C2	Dostarczenie wiedzy o możliwościach wykorzystania parametrów laboratoryjnych w ocenie stanu klinicznego pacjenta z uwzględnieniem przygotowania do samodzielnego wykonywania wybranych badań laboratoryjnych przewidzianych do wykonywania w miejscu pobytu pacjenta oraz zdobycie podstawowych umiejętności współpracy pielęgniarki z medycznym laboratorium diagnostycznym.
C3	Przedstawienie zasad postępowania farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego u człowieka dorosłego ze schorzeniami somatycznymi.
C4	Określenie zasad planowania opieki nad człowiekiem dorosłym ze schorzeniami somatycznymi z uwzględnieniem przygotowania chorego do badań diagnostycznych, opieki w trakcie i po badaniu.
C5	Objęcie opieką człowieka dorosłego w oddziale internistycznym - wskazanie doboru metod i sposobów pielęgnowania w zależności od stanu klinicznego z uwzględnieniem stanów zagrożeń życia i zdrowia: 1. Zapoznanie ze specyfiką pracy oddziału chorób wewnętrznych.

2.	Poznanie zadań personelu lekarskiego, pielęgniarskiego i pozostałych pracowników oddziału.
3.	Zapoznanie z obrazem klinicznym najczęstszych chorób wewnętrznych.
4.	Udział w diagnostyce, leczeniu i opiece nad chorymi.
5.	Nauczenie podstawowych zasad relacji między pacjentem a personelem medycznym.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
--	--

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecenia oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia
D.W9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie
D.W11.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przedi pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS)
D.W12.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe
D.U11.	przewodzą profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób
D.U15.	przewodzą rozmowę terapeutyczną
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta
D.U18.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym
D.U23.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych
D.U27.	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać

	pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja)
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	(pole nieobowiązkowe) Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	W1- (5 godz.). Temat: Holistyczne podejście do postępowania internistycznego. Specyfika opieki internistycznej w wieku podeszłym; Rola pielęgniarki w postępowaniu internistycznym; część kliniczna (I rok studiów)	D.W1. D.W7., D.W8., D.W9., D.W10., D.W11., D.W12.

W2- (5 godz.). Temat: Choroby układu oddechowego. Definicja, etiologia i patogenezę najczęstszych chorób układu oddechowego; diagnostyka, leczenie i postępowanie pielęgniarstwo u pacjentów z chorobami układu oddechowego; zapalenie gardła, zapalenie oskrzeli, zapalenie płuc, infekcje wirusowe i bakteryjne dróg oddechowych; POCHP; astma; gruźlica; część kliniczna (I rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W3- (5 godz.). Temat: Choroby układu krążenia. Definicja, etiologia i patogenezę choroby niedokrwiennej serca; diagnostyka, leczenie i postępowanie pielęgniarstwo u pacjentów z ChNS; Definicja, etiologia, patogenezę i powikłania nadciśnienia tętniczego oraz niewydolności układu krążenia; diagnostyka EKG; leczenie i postępowanie pielęgniarstwo u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym i niewydolnością krążeniowo-oddechową; Definicja, etiologia i patogenezę zaburzeń rytmu serca, zapaleniem m. sercowego; diagnostyka, leczenie i postępowanie pielęgniarstwo u pacjentów z zaburzeniami rytmu serca; część kliniczna (I rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W4- (5 godz.). Temat: Postępowanie w stanach nagłych w internecie. Przyczyny stanów nagłych w internecie; postępowanie pielęgniarstwo w stanach nagłych; część kliniczna (I rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W5- (5 godz.). Temat: Podstawy immunologii. Podstawowe zagadnienia związane z funkcjonowaniem układu odpornościowego człowieka; udział układu immunologicznego w rozwoju chorób autoimmunologicznych; część kliniczna (I rok studiów)	D.W1. D.W2.
W6- (5 godz.). Temat: Epidemiologia chorób zakaźnych i cywilizacyjnych. Definicja, etiologia i patogenezę chorób zakaźnych i cywilizacyjnych będących zagrożeniem dla człowieka w niedalekiej przeszłości i obecnie; część kliniczna (I rok studiów)	D.W1., D.W2.
W7- (2 godz.). Temat: Choroby układu pokarmowego I. Definicja, etiologia i patogenezę choroby wrzodowej; diagnostyka, leczenie i postępowanie pielęgniarstwo u pacjentów z chorobą wrzodową; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W8- (2 godz.). Temat: Choroby układu pokarmowego II. Definicja, etiologia i patogenezę chorób wątroby i dróg żółciowych; diagnostyka przyczyn żółtaczk, leczenie i postępowanie pielęgniarstwo u pacjentów z chorobami wątroby i dróg żółciowych; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W9- (2 godz.). Temat: Choroby układu pokarmowego III. Definicja, etiologia i patogenezę najczęstszych chorób jelit; podstawy leczenia i postępowanie pielęgniarstwo u pacjentów z chorobami jelit; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W10- (2 godz.). Temat: Choroby układu krwiotwórczego.	

Definicja, etiologia i patogenez niedokrwistości, czerwienicy, leukopenii, leukocytozy; małopłytkowości, zaburzeń krzepnięcia; diagnostyka, leczenie i postępowanie pielęgniarские; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W11- (2 godz.). Temat: Choroby układu moczowego. Definicja, etiologia i patogenez najczęstszych chorób układu moczowego: kamica nerkowa; zakażenie dróg moczowych; ostra i przewlekła niewydolność nerek; diagnostyka, leczenie i postępowanie pielęgniarские u pacjentów z chorobami układu moczowego; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W12- (2 godz.). Temat: Choroby endokrynologiczne I. Cukrzyca; śpiączka cukrzycowa; insulinoterapia; diagnostyka, leczenie i postępowanie pielęgniarские u pacjentów z cukrzycą; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W13- (2 godz.). Temat: Choroby endokrynologiczne. Definicja, etiologia i patogenez nadczynności i niedoczynności tarczycy, kory nadnerczy, przysadki; diagnostyka, leczenie i postępowanie pielęgniarские u pacjentów z zaburzeniami endokrynnymi; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W14- (2 godz.). Temat: Choroby reumatyczne. Definicja, etiologia i patogenez reumatoidalnego zapalenia stawów, zeszywniającego zapalenia stawów, łuszczycowe zapalenie stawów; postępowanie pielęgniarские w tych chorobach; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W15- (2 godz.). Temat: Problemy internistyczne w ciąży. Najczęstsze choroby internistyczne podczas ciąży; postępowanie pielęgniarские w tych chorobach; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W16- (2 godz.). Temat: Rola pielęgniarki w profilaktyce chorób przewlekłych. Programy profilaktyczne wybranych chorób internistycznych i cywilizacyjnych; część kliniczna (II rok studiów)	D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W8., D.W9.
W17- (2 godz.). Temat: Pojęcie diagnostyki laboratoryjnej i jej rola w diagnostyce narządowej. 1.Diagnostyka laboratoryjna jako część medycyny laboratoryjnej. 2.Diagnostyka laboratoryjna jako część medycyny klinicznej. 3.Udział diagnostyki laboratoryjnej w rozpoznawaniu i postępowaniu medycznym w chorobach narządowych, układowych i ogólnoustrojowych. 4.Badania laboratoryjne w ochronie zdrowia i profilaktyce chorób cywilizacyjnych; część kliniczna (II rok studiów)	D.W3., D.W4.
W18- (2 godz.). Temat: Wartość diagnostyczna wyniku badania laboratoryjnego, formy przedstawiania wyników i podstawy ich interpretacji z uwzględnieniem wieku; 1.Znaczenie czułości i swoistości diagnostycznej wyniku w odniesieniu do stanu zdrowia. 2.Czynniki poza laboratoryjne wpływające na jakość wyniku badania laboratoryjnego.	D.W3., D.W4., D.W6.

	3. Wpływ leków na wynik badania laboratoryjnego. 4. Podstawowe przyczyny różnic w zasadach interpretacji wyniku u noworodków, dorosłych i osób w podeszłym wieku część kliniczna (II rok studiów) W19- (2 godz.). Temat: Badania laboratoryjne w stanach nagłych. 1. Rola badań laboratoryjnych w zawale mięśnia sercowego. 2. Rola badań laboratoryjnych w diagnostyce stanu zapalnego i sepsy w tym OB, leukocytozy, CRP i PCT. 3. Możliwości diagnostyki laboratoryjnej w zatruciach; część kliniczna (II rok studiów) W20- (2 godz.). Temat: Podstawowe badania laboratoryjne dla celów transfuzjologii. 1. Zasady oznaczania grup krwi. 2. Zasady doboru krwi do toczenia. 3. Zasady wykonywania próby zgodności serologicznej. 4. Zasady dokumentacji obowiązujące pielęgniarki w zakresie gospodarowania krwią /księgi transfuzjologiczne; część kliniczna (II rok studiów) W21- (2 godz.) Temat: Badania specjalistyczne ze szczególnym uwzględnieniem HBV, HCV, HIV. 1. Zakres badań podstawowych i specjalistycznych. 2. Markery laboratoryjne zakażeń wirusami HBV, HCV, HIV. 3. Pojęcie „test przesiewowy” i „test potwierdzenia”. Zasady zlecania; część kliniczna (II rok studiów)	D.W3., D.W4., D.W6. D.W3., D.W4. D.W3., D.W4.
Seminaria	S1 – (5 godz.) Treści kształcenia: Zasady komunikacji z chorym i zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem rozpoznaną chorobą z zakresu chorób wewnętrznych; część pielęgniarska (I rok studiów) S2 – (2 godz.) Treści kształcenia: Zasady współpracy pielęgniarki z laboratorium medycznym. Materiał do badań, grupy badań. Pojęcie z zakresu wartości prawidłowych i krytycznych. Zapoznanie się z zasadami działania laboratoryjnego systemu informatycznego /LIS/ i jego współpracy ze szpitalnym systemem informatycznym /HIS/; część kliniczna (II rok studiów) S3 – (2 godz.) Treści kształcenia: Wpływ etapu przygotowania pacjenta i pobierania próbek na jakość wyniku laboratoryjnego. Zasady i cele przygotowania pacjentów do badań laboratoryjnych. Znaczenie systemu użytego do pobierania krwi żyłnej i kapilarnej /systemy strzykawko – probówkowe, podciśnieniowe, kapilary. Zasady pobierania innych niż krew materiałów /mocz, kał, płwocina, ślina/. Zasady znakowania i identyfikacji próbek. Przechowywanie i transport próbek; część pielęgniarska (II rok studiów) S4 – (2 godz.) Treści kształcenia: Rola analizy parametrów krytycznych z uwzględnieniem badań gazometrycznych, podstawowych elektrolitów, glukozy. Pobieranie próbek krwi do badań gazometrycznych. Interpretacja wyników oznaczeń parametrów krytycznych /gazometria, elektrolity, glukoza/; część kliniczna	D.W4, D.W5., D.W7., D.W8., D.W9., D.W10., D.U1, D.U2., D.U3., D.U4., D.U5., D.U7., D.U9., D.U15, D.U16., D.U18, D.U21., D.U22., D.U23. D.W3., D.W4. D.U1, D.U9., D.U11., D.U17., D.U18, D.U19., D.U.20., D.U21., D.U22., D.U23. D.W4., D.W5. D.U1, D.U9., D.U11., D.U17., D.U18, D.U19., D.U.20., D.U21., D.U22., D.U23. D.W1., D.W3., D.W4., D.W7., D.U1, D.U9., D.U11., D.U17., D.U18, D.U19., D.U.20., D.U21., D.U22., D.U23.

	(II rok studiów) S5 – (2 godz.) Treści kształcenia: Podstawy badań z zakresu hematologii i układu krzepnięcia. Interpretacja wyniku morfologii krwi. Interpretacja wyniku badania podstawowych parametrów układu krwiotwórczego; część kliniczna (II rok studiów) S6 – (2 godz.) Treści kształcenia: Oznaczenia zdecentralizowane oparte o tzw. szybkie testy/paski do badania moczu, próba ciążowa, krew utajona w kale, testy do wykrywania narkotyków w moczu. Zasada testów immunochromatograficznych. Pomiary stężenia glukozy w przy pomocy glukometrów. Wymagania jakościowe stawiane glukometrom; część kliniczna (II rok studiów) S7 – (5 godz.) Treści kształcenia: Profilaktyka chorób cywilizacyjnych (układu krążenia, układu oddechowego itd.) i działania rehabilitacyjne z nimi związane; część pielęgnarska (II rok studiów) S8 – (5 godz.) Treści kształcenia: Wybrane metody diagnostyki chorób układu krążenia, w tym podstawy elektrokardiografii; kardiologiczna diagnostyka nieinwazyjna; część kliniczna (II rok studiów) S9 – (5 godz.) Treści kształcenia: Stany nagłe w chorobach internistycznych; część kliniczna (II rok studiów)	D.W3., D.W4., D.U19., D.U23., D.U27. D.W3., D.W4., D.U3., D.U22., D.U23. D.W1., D.W7. D.U1, D.U2., D.U3., D.U4., D.U5., D.U9., D.U10., D.U11., D.U15, D.U17., D.U.20., D.U21., D.U22., D.U23. D.W3., D.W4., D.U1, D.U2., D.U3., D.U4., D.U5., D.U9., D.U10., D.U11., D.U15, D.U17., D.U.20., D.U21., D.U22., D.U23., D.U27. D.W1., W10, D.W11., D.W12., D.U1, D.U2., D.U3., D.U4., D.U5., D.U6., D.U7., D.U9., D.U11., D.U16., D.U17., D.U19., D.U.20., D.U21., D.U22., D.U23., D.U27.
Zajęcia praktyczne dla I i II roku	Opieka pielęgnarska nad pacjentem: Zajęcia praktyczne 1 – Zasady komunikacji z pacjentem w chorobie. Zajęcia praktyczne 2 – Przedstawienie zasad organizacji opieki internistycznej w systemie ochrony zdrowia, organizacja środowiska opieki szpitalnej i domowej, poznanie specyfiki kliniki, organizacji pracy oraz zadań pielęgniarki w oddziale chorób wewnętrznych. Zajęcia praktyczne 3 – Przedstawienie procedury przyjęcia chorego do kliniki internistycznej. Założenie dokumentacji medycznej choremu dorosłemu. Zajęcia praktyczne 4 – Omówienie pielęgnarskich procedur praktycznych, również w oparciu o przygotowane scenariusze do zajęć w Centrum Symulacji Medycznej: wykonanie wkłucia obwodowego, postępowanie z wkłuciem centralnym – zmiana opatrunku, pobranie krwi z wkłucia centralnego, podanie leku do wkłucia centralnego, założenie cewnika Foley’a do pęcherza moczowego, obliczanie dawek leków). Zajęcia praktyczne 5 – Analiza indywidualnych procesów pielęgnowania wybranych pacjentów przebywających w szpitalu; opracowanie indywidualnych algorytmów postępowania.	D.W10. D.U1, D.U2., D.U3., D.U4., D.U5., D.U15, D.U16., D.U22. D.W7., D.U1, D.U17., D.U18, D.U27. D.W7., D.W8., D.W9., D.W10., D.U16., D.U17., D.U27. D.W3., D.W4., D.W5., D.W6. D.U1, D.U3., D.U4., D.U5., D.U7., D.U9., D.U17., D.U21., D.W7., D.W8., D.W9., D.W10., D.W11., D.W12.

	Zajęcia praktyczne 6-20 dotyczą opieki nad zdefiniowanym PACJENTEM: Zajęcia praktyczne 6 -ze stabilną chorobą wieńcową; z nadciśnieniem tętniczym; z przewlekłą niewydolnością serca; (profilaktyka pierwotna i wtórna), przygotowanie pacjenta do samoopieki. Zajęcia praktyczne 7 -z zakrzepowym zapaleniem żył; z niedokrwistością; Zasady realizacji opieki pielęgniarskiej nad pacjentem po udarze niedokrwiennym Zajęcia praktyczne 8 -z chorobami zapalnym układu oddechowego, z POChP Zajęcia praktyczne 9. -z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy, z chorobą refluksową przełyku Zajęcia praktyczne 10 - z chorobą pęcherzyka i dróg żółciowych Zajęcia praktyczne 11 - z chorobami trzustki Zajęcia praktyczne 12 -z zespołem jelita drażliwego; z wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego Zajęcia praktyczne 13 - z chorobą hemoroidalną; z żylakami podudzi Zajęcia praktyczne 14 - z chorobą zapalną nerek i dróg moczowych Zajęcia praktyczne 15 -z kamicą nerkową; z przewlekłą niewydolnością nerek Zajęcia praktyczne 16 -z reumatoidalnym zapaleniem stawów; z zeszytniającym zapaleniem stawów kręgosłupa Zajęcia praktyczne 17 -z osteoporozą; z dną moczanową; prewencja i edukacja zdrowotna Zajęcia praktyczne 18 -z nadczynnością przytarczyc; z niedoczynnością przytarczyc; z nadczynnością tarczycy; z niedoczynnością tarczycy Zajęcia praktyczne 19 -z cukrzycą; profilaktyka pierwotna i wtórna w cukrzycy, przygotowanie pacjenta do samoopieki. Zajęcia praktyczne 20 -z alergicznym nieżytem nosa; z atopowym zapaleniem skóry; z astmą	D.U1, D.U2., D.U3., D.U4., D.U5., D.U6., D.U7., D.U9., D.U10., D.U11., D.U15, D.U16., D.U17., D.U19., D.U.20., D.U21., D.U22., D.U23. D.U1-D.U7., D.U9.-D.U11., D.U15-D.U17., D.U19.-D.U23., D.U27. (<u>dla zajęć praktycznych 6-20</u>)
Praktyka zawodowa II rok	II ROK (śródroczne) -Treści kształcenia: - charakterystyka kliniki internistycznej, rodzaju świadczonych usług medycznych; - organizacja środowiska opieki szpitalnej; - organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy; - nawiązanie kontaktu z pacjentami; - ocena stanu zdrowia chorego dorosłego dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej w oparciu o wszystkie metody zbierania danych o chorym, z wykorzystaniem standardowych narzędzi pomiaru – skala oceny poziomu zagrożenia powstania odleżyn (Waterlow), skala oceny odleżyn;	D.U1.-D.U5., D.U15-D.U17. K1-K7

	II ROK (podczas wakacji) - Treści kształcenia: - rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizacja i ocena podjętych działań u pacjentów ze schorzeniami internistycznymi; - holistyczne i zindywidualizowane podejście do pacjenta, z poszanowaniem i respektowaniem jego praw; - podejmowanie współpracy z członkami zespołu terapeutycznego w procesie zapobiegania, diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania; - przygotowanie chorego dorosłego do badań diagnostycznych, objęcie opieką w czasie badania, prowadzenie ukierunkowanej obserwacji po zabiegach diagnostycznych (ze szczególnym uwzględnieniem badań inwazyjnych) oraz interwencja w przypadku wystąpienia powikłań; - zaplanowanie i podjęcie działań zapobiegających skutkom unieruchomienia pacjenta dorosłego w łóżku; - doskonalenie umiejętności w zakresie respektowania praw pacjenta oraz przestrzegania etyki zawodowej w oddziale internistycznym; Opracowanie dokumentu - prezentacji lub opracowania tekstowego - do jednostek chorobowych wskazanych przez nauczyciela akademickiego, zawierające: -zadania diagnostyczne; -zadania terapeutyczne; -zadania rehabilitacyjne; -zadania profilaktyczne; -zadania edukacyjne;	D.U1-D.U7., D.U9.-D.U11., D.U15-D.U17., D.U19.-D.U23., D.U27. K1-K7
CSM/Pracownia umiejętności (16h)	1. Postępowanie z pacjentem z hipoglikemią w oddziale internistycznym. (wysoka wierność) 2. Postępowanie z pacjentem z zawałem mięśnia sercowego w warunkach szpitalnych. (wysoka wierność) 3. Pobranie krwi żyłnej z naczyń obwodowych w warunkach szpitalnych. (niska wierność) 4. Kaniulacja żył obwodowych u osoby dorosłej w warunkach szpitalnych. (niska wierność)	D.W1., D.W2., D.W3., D.W4., D.W5. D.U1.-D.U3., D.U15, D.U17.
Samokształcenie- praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego zgodna z efektami uczenia się przypisanymi do przedmiotu	1. Opieka i edukacja pacjenta z nadciśnieniem tętniczym. 2. Opieka i edukacja pacjenta z cukrzycą typu II.	D.U1.-D.U3, D.U15.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Demkow U. (red): Diagnostyka laboratoryjna. Wydawnictwo WUM, Warszawa 2015 (i kolejne wydania).
2. Pączek L., Mucha K., Foronczewicz B.(red): Choroby wewnętrzne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 (i kolejne wydania).
3. Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D. (red): Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017. (i kolejne wydania).
4. Interna Szczeklika. Mały podręcznik. Wydawnictwo: Medycyna Praktyczna, Warszawa 2022

Uzupełniająca

1. Białobrzeska B., Debska-Ślizień Alicja (red): Pielęgniarstwo nefrologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013.

2. Szewczyk A. (red): Pielęgniarstwo diabetologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
3. Malinowska-Lipień I., Fornagiel Sz. (red): Pielęgniarstwo hematologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	<i>Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.</i>	<i>Np. próg zaliczeniowy</i>
D.W1.-D.W12. D.U1.-D.U7., D.U9.- D.U11., D.U15.- D.U23., D.U27. K1-K7	Egzamin końcowy: pisemny lub przeprowadzony w formie elektronicznej (zdalnej) w zależności od sytuacji epidemiologicznej (składający się z 45 pytań jednokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią).	Student uzyskuje zaliczenie z egzaminu odpowiadając prawidłowo na minimum 60% odpowiedzi. <i>Kryteria zaliczenia egzaminu:</i> 2,0 (ndst): < 60% (<27 pkt) 3,0 (dost): 60% -70% (27-31 pkt) 3,5 (ddb): 71%-80% (32-36 pkt) 4,0 (db): 81%-90 % (37-40 pkt) 4,5 (pdb): 91%-95% (41-42 pkt) 5,0 (bdb): 96%-100%(43-45 pkt)
D.W1., D.W3.-D.W5., D.W7.-D.W12. D.U1.-D.U7., D.U9- D.U11., D.U15.- D.U23., D.U27.	Seminaria	100% obecności na seminariach Zaliczenie na podstawie wykonanych ćwiczeń, zadań.
D.W3-D.W12. D.U1.-D.U7., D.U9- D.U11., D.U15.- D.U23., D.U27. K1-K7	Zajęcia praktyczne: Obserwacja, sprawdzian umiejętności praktycznych, obecność na zajęciach. Plan opieki pielęgniarskiej dla wybranego pacjenta.	100% obecności absolwenta na zajęciach praktycznych. Pozytywna ocena przygotowania absolwenta do zajęć praktycznych. Pozytywna ocena aktywności na zajęciach praktycznych – obserwacja uczestnicząca absolwenta. Poprawne odwzorowanie procedur zawodowych z wzorcem (standardem, algorytmem), realizacja zleconego zadania. Pozytywna ocena opracowania indywidualnie dla wybranego pacjenta arkusza planu opieki pielęgniarskiej. Nzal - Praca zaliczeniowa z licznymi błędami (w zakresie 4-7 i powyżej) lub brak planu opieki, planu samoopieki. Zal - Wykonanie pracy zaliczeniowej bezbłędnie lub

		nieliczne błędy w pracy zaliczeniowej (w zakresie -3). Pozytywna samoocena – rzeczywistego obrazu samego siebie (zdolności do samooceny, znajomości swoich mocnych i słabych stron, odpowiedzialności za uczenie się i własny rozwój).
D.W3-D.W12. D.U1.-D.U7., D.U9-D.U11., D.U15.- D.U23., D.U27. K1-K7	Praktyki zawodowe: Obserwacja, sprawdzian umiejętności praktycznych, obecność na zajęciach	100% obecności absolwenta na zajęciach praktycznych. Pozytywna ocena przygotowania absolwenta do zajęć praktycznych. Pozytywna ocena aktywności na zajęciach praktycznych – obserwacja uczestnicząca absolwenta. Poprawne odwzorowanie procedur zawodowych z wzorcem (standardem, algorytmem), realizacja zleconego zadania. Pozytywna samoocena – rzeczywistego obrazu samego siebie (zdolności do samooceny, znajomości swoich mocnych i słabych stron, odpowiedzialności za uczenie się i własny rozwój). Pozytywna ocena z wykorzystaniem metody 360 stopni.
D.W1., D.W2., D.W3., D.W4., D.W5. D.U1.-D.U3., D.U15, D.U17. K1-K7	CSM/Pracownia umiejętności: Realizacja scenariuszy pośredniej i wysokiej wierności.	1. 100% obecności studenta na zajęciach; 2. Pozytywna ocena aktywności studenta na zajęciach symulowanych – obserwacja uczestnicząca studenta 3. Prawidłowe wykonanie min. 1 scenariusza niskiej lub wysokiej wierności. Pozytywna samoocena- rzeczywistego obrazu samego siebie (zdolności do samooceny, znajomości swoich mocnych i słabych stron, odpowiedzialności za uczenie się i własny rozwój)

Samokształcenie- praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego zgodna z efektami uczenia się przypisanymi do przedmiotu Efekty kształcenia Przypisanych do przedmiotu	Dyskusja panelowa/dyskusja okrągłego stołu, proces pielęgnowania, test, gra dydaktyczna, analiza artykułu pod kątem EBNP, metoda problemowa, burza mózgów, metaplan.	1. Metody aktywizujące- aktywne uczestnictwo w pracy samokształceniowej prowadzonej w ramach konsultacji ze studentami. 2. Test- próg zaliczeniowy 60% prawidłowych odpowiedzi 3. Proces pielęgnowania- Student: zgromadził niezbędne informacje o sytuacji zdrowotnej pacjenta (..../ 3 pkt) określił prawidłowo cele pielęgnowania i problemy zdrowotne pacjenta (..../ 4 pkt) prawidłowo priorytetował problemy zdrowotne pacjenta (..../ 2 pkt) wyczerpująco zaplanował i opisał plan opieki pielęgniarskiej (..../ 5 pkt) ocenił efekty swoich działań i ich wpływ na sytuację zdrowotną pacjenta (..../ 2 pkt) prawidłowo zaplanował edukację i wytyczne do opieki nad pacjentem po wypisie (uwzględnił współpracę z rodziną i z POZ) (..../ 4 pkt) Ocena:< 12 punktów – nie zaliczone 12,5-13,5 punktów – dostateczny 14-15,5 punktów – dostateczny plus 16-17 punktów – dobry 17,5-18,5 punktów – dobry plus 19-20 punktów – bardzo dobry.
Informacje proceduralne	Egzamin poprawkowy – według zasad jak egzamin końcowy; w wyjątkowych sytuacjach na prośbę Dziekana – ustny. Zaliczenie nieobecności na seminariach lub zajęciach praktycznych (tylko pojedyncze nieobecności/dni) – dopuszczalne warunkowo na podstawie dodatkowej aktywności technicznej lub merytorycznej studenta/studentki zaproponowanych przez nauczyciela akademickiego (za jego zgodą) i zaakceptowane przez koordynatora przedmiotu. Dopuszczenie do egzaminu końcowego – tylko przy zaliczeniu poszczególnych modułów przedmiotu (wykłady/zajęcia praktyczne/seminaria/praktyki zawodowe według zasad opisanych powyżej)	

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia przeprowadzane są w zakładach teoretycznych i klinikach zlokalizowanych:
na ulicach: Ciołka 27, Banacha 1a, Lindleya 4, Nowogrodzka 59, ul. Grenadierów 51/59

O sposobie prowadzenia zajęć i grafiku prowadzonych zajęć można dowiedzieć się bezpośrednio w poniższych jednostkach
dydaktycznych:

- Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych (NZJ)
- Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego (NZN)
- Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Nadciśnienia Tętniczego i Angiologii (1WS)
- Zakład Medycyny Laboratoryjnej (FW115)
- Klinika Medycyny Transplantacyjnej, Nefrologii i Chorób Wewnętrznych (1W22)

-Klinika Immunologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych (1W21)
-Zakład Pielęgniarstwa Nefrologicznego (NZM)
-Klinika Internistyczna WNoZ (NZW)
-Klinika Onkologiczna (2W11)
-Zakład Pielęgniarstwa Geriatrycznego (NZE)

Zajęcia są przeprowadzane:

- w formie kontaktowej - w salach dydaktycznych WUM oraz w Centrum Symulacji Medycznej, w Klinikach wskazanych powyżej (wykłady ćwiczenia, seminaria, zajęcia praktyczne)
- w formie zdalnej za pomocą MS Teams (wykłady lub inne zajęcia, tylko na podstawie decyzji władz Uczelni, uwarunkowane np. zagrożeniem epidemiologicznym lub względami logistycznymi; na wniosek studentów),
- materiały dydaktyczne będą lokowane na platformie e-learningowej WUM (po ich prezentacji w trybie synchronicznym).

Brak możliwości odrabiania zajęć praktycznych!

W wyjątkowych sytuacjach (zdarzenia losowe) dopuszczalna jest jedynie zamiana z osobą z innej grupy, po wcześniejszym uzgodnieniu z osobą prowadzącą!

Na stronie: <http://www.wum.edu.pl/node/14764> znajdują się wszystkie informacje dotyczące COVID-19, prosimy śledzić stronę na bieżąco. Proszę też zapoznać się z wytycznymi zawartymi na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

<https://www.gov.pl/web/nauka/organizacja-ksztalcenia-wnowym-roku-akademickim-rekomendacje-dla-wladz-uczelni>

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich